

Kirsten Bach Kjeldal - KBKJ

Emne: Styregruppemøde for styregruppe Trekanten
Placering: IBC Kolding

Start: ti 16-11-2010 10:00
Slut: ti 16-11-2010 12:30

Gentagelse: (ingen)

Mødestatus: Mødearrangør

Arrangør: Kirsten Bach Kjeldal - kbj
Nødvendige deltagere: Bjarne Juhl Olesen; Mette Winther Hauge - mwh; 'lkn@vucvejle.dk'; 'Trine Kynde Hovad'; ars@sosufh.dk; 'Vicky E Asmussen'; finn.hansen@fapro.dk
Valgfrie deltagere: 'Michael Vinther'

Kære alle.

Hermed dagsorden for styregruppemøde på IBC Kolding:

- 1) Præsentation.
- 2) Kort rids af, hvad Hold Fast er – for nye deltagere.
- 3) Gennemgang af indkomne aktivitetsforslag – jeg sender dem, jeg har modtaget. Desuden har jeg givet accept til Sosu i forhold til at aflevere tilrettede forslag mandag morgen. Dem vil modtage senere mandag.
- 4) Evt.

Vi mødes i glasburet kl. 10.

Mange hilsner

Kirsten

Og hermed lidt flere ansøgninger – bemærk IBC ansøgningen er revideret.

VejleHS
ansøgning.docx

Bilag
VejleHSFrafald e...

HoldFastAnsøgning
- Rødkilde.d...

aktivitetsbeskrivels
for Intr...

aktivitetsbeskrivels
for Intr...

IBC.docx

Starthjælpanlæg...

FRAFALD, ETNICITET OG SOCIAL ULIGHED

Frafaldsproblematikken på erhvervsuddannelserne er bestemt ikke ny og det seneste årti har man forsøgt på alle mulige måder at løse problemet. Især fokuset på etnicitet har været det altoverskyggende paradigme – men handler frafaldet ikke i lige så høj grad om social ulighed? Det er netop hvad mit nyligt afsluttede speciale i pædagogisk sociologi ved DPU stiller spørgsmålstegn ved.

AF CATHRINE AXELSEN,
FASTHOLDELSKORDINATOR PÅ CPH WEST BALLERUP

Klokken er 9.10 præcis, det er mandag morgen og jeg træder ind i klasseværelset. Jeg siger højt "Godmorgen og velkommen til en ny uge i paradisi!" Flere af eleverne griner og vender øjne, men finder alligevel deres pladser uden at sige meget. Jeg krydser af i protokollen, ud af de 17 elever er kun 9 mødt. Inden jeg er færdig med protokollen kommer tre drenge væltende ind og nærmest brøler i kor "Har vi fået fravær?" Jeg ryster på hovedet og får smil tilbage. "Hvad med Snezana? Har I ikke hende med? Plejer hun ikke at følges med jer i S-toget?" siger jeg til drengene. Drengene kigger på hinanden og svarer ikke med det samme. Men så siger den ene "Hun er total fucked up – hun ved jo at hun allerede har tre advarsler og at hun ryger ud! Jeg har ringet til hende, men hun var fucking ligeglåd! Bliver hun smidt ud nu?" Jeg kigger ned i protokollen og tænker på den samtale, som jeg to dage tidligere var med til sammen med Snezana inde hos uddannelseschefen. "Ja, det gør hun desværre nok..." siger jeg stille.

Dette scenário er langt fra sjældent på en stor-handels-skole i hovedstadsområdet. Rigtig mange elever frafalder de-

res merkantile grundforløb, inden dette er afsluttet. Frafaldsproblematikken er anno 2010 et veldokumenteret nationalt problem. Et hav af videnskabelige rapporter viser, at der blandt de frafaldne elever er en overrepræsentation af etniske minoritetsunge.

Brug for alle unge

I 2002 skød Ministeriet for flygtninge, indvandrere og integration kampagnen "Brug for alle unge" i gang. Kampagnen skulle støtte og finansiere forskellige tiltag og udviklingsprojekter, som kunne fastholde etniske minoritetsunge i deres uddannelsesforløb. Kampagnen udløber her i 2010.

I 2005 blev det daværende BEC Business, i dag CPH West Ballerup, udvalgt til at være én af 8 erhvervsskoler i Danmark, som skulle være Task Force skole, dvs. en udviklings-skole med særligt fokus på integration og fastholdelse. I denne forbindelse blev projektet hg-basis født, et projekt som jeg var tovholder på i 2 år fra august 2006 til juni 2008 og hvis elever mit speciale omhandler.

Hg-basis

Hele ideen bag projektet hg-basis var, at lave et alternativt merkantilt grundforløb for elever, der af forskellig årsager havde svært ved at gennemføre en 2-årig hg-uddannelse. Eleverne vi rekrutterede til hg-basis var alle kategoriseret som frafaldstruede, enten fra skolestart eller i løbet af deres første halve år på skolen.

Ofte havde disse elever kombinationer af manglende faglige kompetencer, sociale problemer og adfærdsproblemer, som gjorde det vanskeligt for dem at gennemføre et ordinært hg-uddannelsesforløb. Hg-basis blev således udviklet i et forsøg på, at kunne rumme disse elevtyper og møde dem ud fra deres forudsætninger, med det formål at kvalificere dem til at få en kort merkantil erhvervsuddannelse. Dette har ikke været nogen let opgave!

Foto: Scanpix/Mikael Østergaard

Efter 2 år i hg-basis måtte jeg stille spørgsmålstegn ved alle de mange integrationstiltag fra ministeriel side, som har et entydigt fokus på etniciteten. Handler hele frafaldsproblematikken blandt etniske minoritets elever udelukkende om etnicitet? Handler det ikke i lige så høj grad om social ulighed i samfundet generelt og specielt i uddannelsessystemet – en social ulighed med en etnisk slagside?

Dataindsamling

Empirien til mit speciale indsamlede jeg gennem 1½ år i hg-basis. 32 etniske minoritets elever fra projektet udgør min undersøgelsesenhed. Dataindsamlingen består af elevernes eksamensbevis (skolebevis for de elever, der ikke havde et eksamensbevis) fra grundskolen, et dybdegående interview med hver enkelt elev om deres sociale baggrund og institutionsbaggrund, samt TL4 læsetesten.

Det var nemt at konstatere, at denne elevgruppe var yderst egnet til en analyse af årsager til frafald, da 72 % af denne gruppe elever frafaldt uddannelsen inden dens afslutning.

Samtlige data i specialet er behandlet og analyseret ud fra en overordnet teoretisk ramme bestående af den franske sociolog Pierre Bourdieus reproduktionsteori.

Bourdieu og reproduktion af social ulighed

I en yderst forenklet udgave, kan man sige at Bourdieus reproduktionsteori grundlæggende handler om, hvordan uddannelsessystemet reproducerer social ulighed i samfundet. Denne reproduktion er ikke et erklæret og officielt mål fra politisk side – tværtimod har man i den vestlige verden i årtier udråbt uddannelse til netop at være den faktor, som kunne udjævne sociale uligheder.

Men systemet har ifølge Bourdieu en skjult dagsorden. Der findes til stadighed sociale uligheder i samfundet og det er uddannelsessystemets ideologiske funktion at legitimere den eksisterende social orden i et givent samfund.

Reproduktionsteorien tager udgangspunkt i, at uddannelsessystemet kræver en bestemt form for kapital af de involverede, for at kunne opnå succes. Det handler om at være i besiddelse af kulturel kapital og denne kapital tilegnes ikke i uddannelsessystemet, som man kunne forvente, men er faktisk noget eleverne har tilegnet sig inden de træder ind i uddannelsessystemet, nemlig gennem deres opvækst og socialisering.

Et lukket felt

Ifølge Bourdieu nedarves størstedelen af den kulturelle kapital fra forældre til børn, så hvilke ressourcer/kapitaler en elevs familie er i besiddelse af, er afgørende for elevens mulighed for tilegnelse af disse. Uddannelsessystemet har en form for særstilling som forvalter af den kulturelle kapital og som forberedelse af dem, der skal håndtere dette system i fremtiden. På den måde bliver uddannelsessystemet et nærmest lukket felt, hvor de dominerende (lærerne, samfundets middelklasse) fastholder magten via den kulturelle kapital af afgørende betydning og reproducerer således magten gennem selv samme uddannelsessystem.

Når vi taler om kulturel kapital, er der tale om dispositioner, evner og orienteringsmuligheder. Elever fra privilegerede familier arver en form for kulturelt privilegium, som omfatter vaner, holdninger, viden, kulturelle færdigheder, god smag m.m. Dette er noget eleverne tilegner sig i "før-skoletiden" og som til sammen senere giver udbytte igennem uddannelsessystemet.

Analyse af hg-basis elevernes kulturelle kapital

I min analyse fandt jeg, at mængden af kulturel kapital i elevernes familier var meget lav, pga. forældrenes lave uddannelsesniveau og deres dårlige eller manglende danskundskaber. Forældrenes manglende danskundskaber, manglende tilknytning til arbejdsmarkedet og deres lave

Konsortium og ansvarlig partner samt deltagende partnere derudover

VUC Vejle

Indsatsområde, foranstaltning 1-6

Indsatsområde 3: Introforløb

Aktivitetsnavn

Starthjælpen

Formål og kort beskrivelse

Baggrunden

En relativ stor gruppe HF- kursister på VUC, holder/falder fra i løbet af den første måned på deres uddannelse, på trods af, at de alle er grundigt vejledt før de begynder på HF. Kursisterne har ofte været igennem flere frafald før VUC. Der skal ikke meget til, før de bliver bekræftet i endnu et fejlvalg. I vores lovbundne vejlednings- og mentortilbud prøver vi at fange disse kursister. Det er kendetegnende for kursisterne at de har stor mødeustabilitet. Frafaldet sker så hurtigt efter kursusstart at vores nuværende praksis ikke slår til. Vi har brug for at revurdere, hvorledes vi kan optimere vejledning og undervisning i de "kritiske måneder" til gavn for den generelle fastholdelsesstrategi på skolen.

Formål

- at mindske frafaldet på VUC, ved et etablere en forbedret "Starthjælp" som opfanger de potentielle frafaldere. Starthjælpen udvikles i projektet via et pilotprojekt, hvor der arbejdes med en intensiveret underviser/vejlederindsats, som ved skoleårets start afprøver forskellige redskaber og metoder sammen med kursisterne. Erfaringer fra pilotprojektet implementeres i skolens praksis og vil supplere og optimere den lovbundne vejledning samt vores mentorordning.

Pilotprojekt

Pilotprojektet tilrettelægges med 3 HF klasser og påbegyndes i juli/august 2011. Der søges penge til frikøb af underviser/vejleder. De ekstra underviser/vejledertimer bruges til at hjælpe kursist og underviser med at etablere en gunstig studiestart.

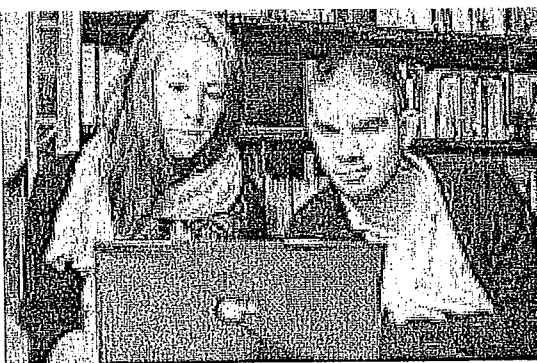
Kursisterne er før kursusstart orienteret om, at de medvirker i et pilotprojekt, der drejer sig om fastholdelse. De vil også blive orienteret om, at såfremt de ikke møder til timerne, vil der blive taget personlig kontakt til dem. Det er kursisten der er i centrum. De ansøgte midler anvendes til at frigøre lærer-/vejlederesurser til fastholdelsessamtaler/- aktiviteter med kursisterne og opfølgning på fravær i de første kritiske studiemåneder.

I de individuelle - og gruppebaserede samtaler/aktiviteter er det kursistens problemer/potentialer i forhold til at fuldføre studiet, der er i fokus. Pilotprojektet skal medvirke til at styrke og forbedre de aktuelle kursisters studieberedskab og give erfaringer, der kan bruges i forhold til fremtidige kursister.

I det nedenstående skitseres nogle af de områder, vi ønsker at arbejde med i pilotprojektet:

- Læringsstile:** Screening for læringsstile bruges som redskab til at etablere en dialog med den unge om læring og om hvorledes han/hun selv kan være med til at etablere gunstige læringsbetingelser.
Screeningen foregår kollektivt med opfølgning i klassen.
- Fraværsscreening:** I fraværsscreeningen kortlægges evt. fraværsmønstre. Kursist og vejleder prøver at finde løsninger til at eliminere fraværssårsagerne. I forlængelse heraf konkret og praktiske aftaler om, hvad man gør for at følge med på trods af fravær. Fraværsscreeningen følges op af den daglige kontakt til fraværende kursister, se nedenfor: "Livlinen"
- Lektieberedskab:** Kursistens forhold til - og erfaring med lektier diskuteres med henblik på at finde frem til en acceptabel og realistisk lektiemodel, som fungerer for den enkelte og som kan

uddannelsesniveaue har stor betydning for kommunikationen i hjemmet (både kulturel og social kommunikation), for forældrenes kommunikation med uddannelsesinstitutioner og for deres mulighed for at støtte den unge med faglige og sociale problemer i skolen.

Jeg fandt ligeledes at de faglige kompetencer, som eleverne mødte med på BEC, var meget beskedne. En meget begrænset mængde af uddannelseskaptal i form af manglende eksamener, ikke beståede eksamener og generelt lave eksamenskarakter, samt negative skoleoplevelser, kendetegnede gruppen. Manglende funktionel læsekompetence og generelt meget usikre læsere med meget sparsomme læsevane var ligeledes kendetegnende for gruppen.

Jeg fandt, at mængden af sproglig kapital ligeledes var lav hos eleverne, det har en stor betydning for deres danskundskaber, hvorvidt de taler deres modersmål med forældrene og hvorvidt de har fået tilbudt ekstra- eller specialundervisning i grundskolen. Deres sociolekt er af afgørende betydning for deres udbytte af undervisningen.

At størstedelen af eleverne var uafklaret i forhold til deres uddannelsesønsker eller at de pga. af deres manglende uddannelseskaptal havde meget begrænsede muligheder for at få opfyldt deres uddannelsesønsker, medførte mangel på motivation og ambitioner i deres skolegang.

Det generelle billede af elevernes mængde af kulturel kapital var, at den i forhold til en gennemsnitlig majoritets ung må anses for at være meget lav.

Konklusionen

Jeg har i min empiriske undersøgelse afdækket en række forhold, som langt hen ad vejen handler mere om den sociale ulighed i samfundet – om social arv – end om etnisk ophav.

Der er uden tvivl kulturelle forhold og sproglige vanskeligheder hos de etniske minoritets elever, som har betydning for deres muligheder i uddannelsessystemet. Men disse kulturelle og sproglige forhold bliver udelukkende problematiske, når de bliver kombineret med en bestemt social position – en marginaliseret position i samfundet.

For at gøre min påstand helt konkret: etniske minoritets elever fra ressourcestærke hjem har kultur- og sprogforskelle i forhold til etnisk danske majoritets elever. Men for disse ressourcestærke minoritets elever giver disse forhold sig ikke udslag i negative konsekvenser for deres uddannelsesmuligheder, men blot som ekstra kapitaler, de kan trække på i forskellige sammenhænge. For etniske minoritets elever fra ressourcevage hjem bliver disse kultur- og sprogforskelle derimod barrierer i deres møde med uddannelsessystemet, fordi de optræder sammen med sociale problematikker.

Ser vi på tørre statistiske tal fra MFI, kan det konstateres, at en stor del af de etniske minoriteter har en social slagssi-

de, dvs. massive faglige og sociale problemer forbundet med deres skolegang.

Der er ikke noget nyt i denne påstand – at social ulighed reproduceres og at dette sker gennem uddannelsessystemet – det er i utallige undersøgelser herhjemme blevet bekræftet i hele efterkrigsperioden allerede af Ungdomskommissionen 1949 og senest i Erik Jørgen Hansens "En generation blev voksen" fra 1995. Jeg mener dog, at min vinkel på frafaldsproblematikken hidtil har været overset i den offentlige debat, nemlig det manglende fokus på sociale problematikker, social ulighed frem for et entydigt fokus på etnicitet.

Men hvad gør vi så nu?

Jeg mener, at ønsker man oprigtigt fra politisk side at skabe nogle tiltag, som kan løse frafaldsproblematikken, er det ikke gjort med en smart kampagne, et Task Force og en pose penge. Man er i første omgang nødt til at erkende, at nøglen til de etniske minoriteters integration i samfundet og i uddannelsessystemet ikke kun handler om etniske kulturelle og sprogforskelle, men i lige så høj grad om social integration. En social og etnisk integration af minoritetsgrupper og marginaliserede grupper vil kræve en større reformation af uddannelsessystemet – ja måske endda hele samfundet på makroplan – for at ændre så sejlivede sociale strukturer.

I mine øjne har man i uddannelsessystemet siden efterkrigstiden forsøgt sig med assimilation (tilpasning) frem for reel integration, hvilket ikke har rykket ved de meget stærke sociale strukturer, som reproducerer social ulighed. Måske er det tid til at begynde at reflektere over, hvordan vi reelt set kan integrere etniske minoriteter og socialt marginaliserede grupper i uddannelsessystemet. Hvordan vi kan inkludere deres forskellighed (fra majoriteten) og anerkende de kapitalformer, de medbringer, så de i udgangspunktet får reelle og lige muligheder for at gennemføre en uddannelse. Dette kræver utvivlsomt et opgør med uddannelsessystemets professioner (lærerne), feltets magthavere og med den danske middelklassens værdier og normer.

Tilbage er der blot at håbe på, at politikerne har evnerne og modet til at løse denne vanskelige opgave – at eliminere den sociale reproduktion i uddannelsessystemet og skabe lige muligheder for alle børn og unge. ☺